

WILANOWSKI PARK KULTUROWY

Spacer nie do końca historyczny

5/W/19

Pod nazwą Wilanowskiego Parku Kulturowego (WPK) kryje się rozległy teren (ponad 1450 ha), znajdujący się w granicach dwóch dzielnic – Wilanowa i Ursynowa. Ujęcie tego terenu w ramy parku kulturowego, czyli ustawowej formy ochrony zabytków, miało na celu ochronę zachowanych do naszych czasów elementów wielkoprzestrzennego założenia. Kształtowało się ono od momentu, gdy król Jan III Sobieski w 1677 r., za pośrednictwem swojego przyjaciela zakupuje wieś Milanów, gdzie na zastanych fundamentach buduje najpierw skromny dworek, a następnie reprezentacyjną barokową rezydencję. Atutem Wilanowa, docenianym przez kolejnych właścicieli, było jego położenie w dawnym starorzeczu Wisły. Krajobraz złożony był z rozlewisk, pól, polan i łąk, zaś od zachodu z wyżyny Skarpy Warszawskiej. Walory te zostały wykorzystane dla ekspozycji późniejszych rezydencji filialnych, takich jak Natolin, Roskosz oraz Gucin Gaj. Sercem założenia pozostawała niezmiennie rezydencja królewska, a w jej najbliższym otoczeniu, na przestrzeni kolejnych lat pojawiała się zabudowa związana z gospodarczym zapleczem majątku. Stąd też na południu znajdują się dawne budynki folwarczne, a na północny szczytkowo zachowany układ dawnej wsi Wilanów. Wszystkie te elementy wraz z ciągami komunikacyjnymi biegnącymi po historycznych traktach, rezerwatami przyrody i ciekami wodnymi stanowią niepowtarzalny krajobraz kulturowy Wilanowskiego Parku Kulturowego.

Aktualność: kwiecień 2020 r.
wersja 1.2

Na mapie, czerwonymi okręgami, zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Biuro Stołecznego
Konservatora Zabytków

Legenda

- pomnik, głaz, obelisk
- kapliczka, figura religijna
- krzyż
- inny obiekt
- pomnik przyrody, drzewo
- granica rezerwatu przyrody
- granica Parku Kulturowego
- obiekt wpisany do rejestru zabytków
- obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków (GEZ)

Długość trasy: 3,4 km
Do potwierdzenia: 19 PK + LOP

Opracowanie trasy: Katarzyna Krzywicka
Dariusz Mazurek
Kreślenie mapy: Dariusz Mazurek

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (5/W/19)

PK 1	<i>Cmentarz w Wilanowie. Neogotycka kaplica-mauzoleum wzniesiona w latach 1823-1826 wg projektu Ch. P. Aignera dla Stanisława Kostki i Ignacego Potockich. Dwie tablice poświęcone powstańcom styczniowym.</i>
	Ilu łącznie powstańców w ten sposób upamiętniono?
PK 2	<i>Cmentarz w Wilanowie. Kwatera wojskowa z mogiłami żołnierzy września i powstańców warszawskich.</i>
	Jaka litera tworzy, wraz z symbolem pioruna, emblemat na powstańczym hełmie?
PK 3	<i>Dom Peledy zwany także Domkiem Lanciego z poł. XIX w. Mieściła się w nim m.in. karczma, a nawet młeczarnia. Tablica Miejskiego Systemu Informacyjnego.</i>
	Jaką funkcję, do wybuchu wojny, pełniła osoba wspomniana na tablicy?
PK 4	<i>Budynek dawnego zajazdu. Jego początki sięgają roku 1681. Swój obecny wygląd zawdzięcza on przebudowie przeprowadzonej w poł. XIX w.</i>
	Na co Król zaprasza „o 17-nastej”?
PK 5	<i>Ceglana kapliczka słupowa z drewnianą figurą kobiety.</i>
	Co trzyma święta w prawej ręce?
PK 6	<i>Budynek stacji wąskotorowej kolejki wilanowskiej. Linię kolejową ostatecznie zamknięto w 1971 roku.</i>
	Ile półokrągłych blend (zamurowanych okien) wkomponowano w mur okalający wewnętrzny dziedziniec?
PK 7	<i>Zespół szkół, do którego uczęszczał autor tej trasy. W 2012 roku mieszczące się tutaj XXXVIII LO obchodziło swoje 60-lecie istnienia.</i>
	Jakie drzewo posadzono, aby upamiętnić tę rocznicę? (podaj gatunek)
PK 8	<i>Współczesna, okazała, przydomowa kapliczka.</i>
	Jakie łacińskie słowa umieszczono na jej daszku?
PK 9	<i>Dom drewniany, jeden z ostatnich relikwów dawnej zabudowy Wilanowa.</i>
	Jaki symbol umieszczono na furtce prowadzącej na teren posesji?
PK 10	<i>Zespół budynków przy ulicy Kolegiackiej 1.</i>
	Komu lub czemu nie należy ufać?
PK 11	<i>Krzyż ustawiony na pamiątkę beatyfikacji Jana Pawła II w miejscu wcześniejszego krzyża z 1948 roku.</i>
	Ile kropel krwi wypływa z przebitego boku Chrystusowego?
PK 12	<i>Teren niepublicznej, dwujęzycznej szkoły podstawowej im. Wiktorii Wiedeńskiej.</i>
	Co ustawiono na betonowym cokole?
PK 13	<i>Budynek XVIII-wiecznej plebanii.</i>
	Jaki napis umieszczono pod figurką wmurowaną w ścianie po prawej stronie od wejścia?
PK 14	<i>Pierwotnie barokowa kolegiata św. Anny wzniesiona w roku 1772 z fundacji księcia Augusta Adama Czartoryskiego wg projektu Jana Kotelnickiego. Figura Matki Bożej z 1849 roku.</i>
	Na jakich drogach po ziemskim przestworze?
PK 15	<i>Dom zarządcy dóbr wilanowskich zwany willą Szenicówką. Zbudowano go około roku 1925 w stylu dworskim.</i>
	Jaką nazwę nosi obecnie to miejsce? (łacińska nazwa pod tympanonem)
PK 16	<i>Zespół architektoniczny złożony z budynków spichrza (po lewej) oraz dawnego browaru pochodzącego z poł. XVIII w. (po prawej).</i>
	Przy którym oknie piętra, licząc od ulicy, zamocowano lustro?
PK 17	<i>Neogotycka holenderia z 1810 r. wzniesiona według projektu Piotra Aignera.</i>
	Ile wrót prowadzi od obiektu od strony dziedzińca?
PK 18	<i>Krzyż wystawiony ku upamiętnieniu egzekucji powstańców styczniowych.</i>
	Którego grudniowego dnia miało miejsce to tragiczne wydarzenie?
PK 19	<i>Zabytkowy krzyż.</i>
	Z którego roku pochodzi umieszczona na nim inskrypcja?
PK 20	<i>LOP. Zespół 10 domów pracowniczych wzniesionych w roku 1955.</i>
	Ile latarni ustawiono wzdłuż zaznaczonego odcinka drogi?

Odpowiedzi należy przelać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO na stronie internetowej <http://trino.pttk.pl/>.